

פרשת בא

על כן אני זובח לה' כל פטר הזכרים (יג, טו)

ובפשטות נראה כי אלו סיום דברי ישראל בעת פדיון בנו, שהרי מסיים ואת בכור בני אפדה, וכהן פטור מפדה"ב, ומעתה נמצא דאף מה שאומר על בכור בהמה, אני זובח לה', היינו דהישראל קאמר לה.

וקשה דהא באמת אין הישראל זובח את הבכור אלא נותנו לכהן, והכהן הוא אשר זובחו לה', וא"כ מהו שאמר ע"כ אני זובח לה'.

ונראה לבאר, דבבכור איכא תרי דינים, א' שהוא קרבן, ב' שהוא ממתנות כהונה וניתן לכהנים, ונראה דמצד דין מתנות כהונה לא היה צריך הקרבה כלל, ורק היה נאכל לכהנים כמו תרומה, ורק דיש לו דין מיוחד שהוא קרבן, ודין קרבן שבו אינו מחמת הכהנים, אלא מחמת הישראל שהתורה אמרה שבכורו של ישראל נעשה קרבן, ונחשב קרבנו של הבעלים, ורק מכיון שמצד דין מתנות כהונה שבו, צריך הוא ליתנו לכהן, ממילא נמסר לו כל ענין הקרבתו, אבל מ"מ נחשב הבכור קרבנו של הבעלים.

ויש להוכיח זאת שהבכור נחשב קרבנו של הבעלים מדאמרין בגמ' תמורה (ז, א) דבכור תם בזמן הבית אין לכהנים זכיה בגוויה מחיים, ומשו"ה אינם עושים תמורה, ורק הבעלים עושין תמורה עד שיצא מתח"י לכהנים, יעו"ש, ומבואר שאחר הנתניה כבר אינו ברשותו של הישראל.

ומעתה י"ל דמה"ט נקרא הישראל בגדר זובח בכור לה' כיון שמחמת קדושתו נזבח הקרבן, וקדושתו מחמת הבעלים רמיא עליה

מקור: ברכת פרץ